

MURSKA STRAŽA

SILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Gornja Radgona, dne 14. septembra 1923.

Inserati: Ena šest-
stolpna petitvrsta
stane 1 Din 25 para.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 75 p

V. leto.

Kaj nam je povedal peti katoliški shod?

Po veličastni manifestaciji katoliške in narodne kakor državne zavesti našega vernega naroda se čujejo razni glasovi, kritični kakor pretirani. Zunanjih slovesnosti ne bomo opisovali, ker tam, kjer je mnogo ljudi je skoro vedno lepo in tudi „lušno“ kakor pravijo, zato je to za nas postranska stvar, osobito ako povdarjamo, da je bilo brezdvomno 100.000 ljudi na shodu (domaćinov in tujcev). Tudi kralj, poglavar države je prišel in dvignil sijaj in pomen dneva. Ali vse globokejši so vtisi zborovanj in ogromno delo bo treba premagati, da bodo sklepi, sprejeti v številnih jednatih rezolucijah izvršeni in usmerjeni po duhu, ki je preveval vse zborovalce v dneh zborovanja.

Na shodu so zborovali razni odseki in društva. Najprej odsek za versko življenje in nravni prerod. Podala se je smer religioznega (verskega) življenja, izrazila potreba za gojitev moške inteligence; povdarjala se je važnost duhovnih vaj; razpravljalo se je o družini; o boju proti nernavnosti v knjigah, spisih, gledaliških in zasebnem življenju itd. Mnogo se je razpravljalo o dobrotelnosti, apostolstvih in misijonih.

Zboroval je tudi odsek za cerkveno-politična, politična in verska vprašanja. Pri tem se je preciziralo naše staro stališče med Cerkvijo in državo; v kolikor se smejo in morajo udeleževati katoličanje v politiki in v kakem pravcu naj bo njih politika. (O tem napišem svojčas poseben članek, ki ne bo nič drugega, kakor pregledna ponovitev že stokrat povedanega. Nanaša se namreč na nekatere tudi katoliške liste, ki pa so bolj pogansko orijentirani kakor krščansko ali katoliško. Op. uredn.) Natančno in brez predsodkov se je postavilo naše stališče glede razmerja do pravoslavne cerkve, s katero se išče čim največje zblizanje. Pri tem se je govorilo o mednarodni katoliški zvezi in končno v istem odseku o mirovnem gibanju in papeštvu. Mir bodi naša najvišja zahteva in parola skozi svetovno politiko!

Nato je zboroval šolski odsek, ki si je postavil splošna načela za versko-nravno vzgojo v šoli. (Tudi o tem bomo še pisali več. Op. uredn.) Razpravljalo se je o vseh vrstah šol od osnovne šole do vseučilišča. Priporoča se vstop v društvo „Krščanska šola“.

Resolucije zborovanj socijalnega odseka so tako obširne, da se mora govoriti o njih v posebnem članku.

Odsek za narodno prosveto je v svojih zborovanjih podal novih smernic, ki bodo prekoristne za naše bodoče delo. Tudi iz teh resolucij bo se dalo marsikatero zrno razložiti v pouk našim društvom. Pospeševati se mora ljudska prosveta potom podeželskih gledališč, ki naj predstavljajo malo, a zelo dobro naučene igre. Nepoklicne korporacije kakor gasilci in Marijine družbe naj na odrih izobraževalnih društev ne nastopajo. O tem tudi za nas velevažnem vprašanju bomo tudi razpravljali zelo obširno. Ta sklep kat. shoda je zelo dober in upamo, da bo držal že

z ozirom na to, kje je bil storjen in da ga ni izrekel en sam, četudi pameten človek, ampak velik zbor intelligentnih zborovalcev. Dela se naj na to, da bodo društva pridobila na članih in sredstvih. Osobito Orlovstvo, ta idealna organizacija naj razmahne svoja krila daleč po državi. Za izvršitev težkega prosvetnega dela se bo ustanovil takozvani centralni „Prosvetni dom“.

Zborovalo je tudi dijaštvo, nadalje odsek za leposlovje, znanost in umetnost: govorilo se je in sklepalo o nadaljnjih smernicah v slojstvu, umetnosti, znanosti in časnikarstvu, domači zgod. in varstvo arhivov ter o glasbi. O posameznih panogah so se napravile kratke jedrnate resolucije, ki nam bodo služile kot smernice pri delu v naši bodočnosti. Od časa do časa se bo tudi naš list posvetil tem smernicam, katerih vsaka zahteva temeljite razlage, da se ukorenini v srce narodu in tako dovede svojemu cilju.

Mnogo je povedal peti katoliški shod brez fraze, ampak odločno, odkrito, kakor govori visoka instanca svojemu ljudstvu. Želimo, da bi bogato semenje teh sklepov obrodilo svoje bogate, zlate plodove!

Ob rojstvu kraljeviča prestolonaslednika.

Kraljevskemu domu Karadjordjevičev se je rodil nov član, ki je po ustavi in statutih kraljevskega doma kot prvorojenec prestolonaslednik, torej naslednik kralja Aleksandra v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Sedanji kralj Aleksander se ni hotel oženiti, dokler ni bil obstoj naše države mednarodno vsestranski in do zadnje pičice popolnoma zasiguran. Za to se je pred dovršenjem ustave govorilo, da bi bili v eventualnem slučaju nasledniki prestola princezinja Jelena, njen sin Vsevlad, stric sedanjega kralja princ Arzen ali pa Arzenov sin princ Pavle. Z ustavo ni bila ta kombinacija onemogočena, ker ustava ne določuje, da bi si kralj ne smel določiti ženskega naslednika postranske linije.

Lani se je oženil kralj Aleksander z rumunsko princezino Marijo. Iz tega zakonitega zakona se je sedaj rodil moški potomec, ki je že po ustavi določen za prestolonaslednika. S tem je za kraljevski dom Karadjordjevičev rešeno prestolonasledniško vprašanje.

Narodi države želijo zdravje materi kraljici in novorojenemu prestolonasledniku.

Ustava o prestolonasledniku.

O kraljevskemu domu in prestolonasledniku govori ustava v členu 55, 56, 57 in 58. Hišni zakon Karadjordjevičev obstoja iz časa kraljevine Srbije in dosedaj ni bil niti revidiran niti objavljen. Drugih zakonov ni, ki bi vsebovali določbe o kraljevskem domu.

Najvažnejši je čl. 56. sedanje ustave, ki se glasi: V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vlada Peter I. Karadjordjevič. Kralja Petra nasleduje prestolonaslednik Aleksander in njegovo moško potomstvo, iz zakonitega zakona po redu prvorojenja.

Ako kralj nima moškega potomstva, bo odredil sebi naslednika iz postranske linije, s pristankom Narodne skupščine. Za tako rešitev je potrebna polovica in en član od celokupnega števila članov Narodne skupščine. — To je sedaj po rojstvu prestolonaslednika odpadlo.

Samo 10 dinarjev

stane do konca leta **Murska Straža**
Ali sem poravnal dožnjo naročnino?

Pregled polit. in drugih dogodkov.

V Kraljevskem Domu so imeli vesel dogodek. Rodil se nam je prestolonaslednik Peter, Stevan, Dušan ali Zvonimir. Ta imena namreč krožijo po časopisu. Vsa država je v zastavah; povsod se vrše proslave tega dogodka.

Radič je še vedno na Angleškem; Pašič nekje v Parizu. Bogve ali se vrnete sploh domov, ali ostaneta tam? Menda ne bo nikdo piakal, ako se ne vrmeta „kuči“.

Radič prodal vse svoje premoženje. Po poročilu osiješke „Straže“ je Radič pred svojim begom v inozemstvo prodal vse svoje premoženje in odnesel s seboj par milijonov švicarskih frankov. Gledal je torej v prvi vrsti na svoj žep in ne na hrvatskega seljaka. Morda se bodo zasiepljenim Hrvatom vendar oči odprle.

Stavka v Trbovljah traja dalje. Pri pravičnem boju podpirajo rudarje v vsi okoliški kmetje s tem, da so jih vzeli v delo.

Nadaljni sadovi dr. Žerjavovega in Pucjevega centralizma. Centralizem, za katerega so glasovali liberalci in samostojneži, je dal vso moč v roke samo Srbom in to moč Srbi temeljito izrabljajo proti Slovincem. Sedaj so zopet celo vrsto slovenskih in hrvatskih častnikov, posebno orožniških odstavili ter bodo na njihovo mesto postavili Vranglovce. Prokletstvo, ki so ga pomagali naprtiti na Slovence in Hrvate samostojneži in liberalci, gre v neskončnost.

Invalidom, ki so delali ob času volitev štafažo velikosrbski radikaliji, so odtgnjeni prejemi do ene tretjine. Pravijo, da gre osel samo enkrat na led.

Kuluk (cestna tlaka) se v Sloveniji ne bo proizvajal. Niso ugodna tla za njega. Slovenija je preveč klerikalna.

Grško-italjanski spor. Na grško-albanski meji blizu mesta Janine je neka grška banda napadla italjansko razmejitevno komisijo in vse člane pobila. Zaradi tega je Italija stavila Grški ultimatum, in zahtevala popolno zadoščenje, ker Grki niso takoj ugodili italjanskim zahtevam, so Italjani zasedli grški otok Krk ter grške vojake in policijo, ki so je našli na tem otoku, zajela (zgrabila). Grki so se nato obrnili na Angleže in tudi na Jugoslavijo, zlasti pa na Društvo narodov in prosili, da se naj spor brez boja uredi. Italjani pa se ustijo, da jih Društvo narodov nič ne briga, Angleži pa zopet pravijo, da se morajo tudi Italjani pokoriti in da bodo Italjanom že pokazali, če ne bodo tihi. In zbali so se in sedaj že pravijo, da vojne ne bo. Pa bi tudi bilo smešno, da bi se ljudje vojskovali in milijone ljudi v smrt tirali, ker so slučajno kaki tolvaji napadli in ubili par italjanskih ljudij, makar da so to bili oficirji. Se pač vidi, da še ljudje preveč v „uniformah“ tičijo in za pravi in trajni mir nič ne marajo. To pa zaradi tega, ker državo povsod taki vodijo, ki so ves čas vojne doma sedeli in lepo avanzirali, a nikoli niso smodnika poduhali in se niso po trebuhu plazili.

Inserenti za „Slovenski Obmejni koledar“ II. letnik naj javijo svoja naročila čimprej!

Dopisi.

Gornja Radgona. Naše kmetijsko bralno društvo priredi v soboto, dne 15. tm. ob 8. uri zvečer v dvorani Posojilnice igro trodejanko *Fernando, strah Asturije* ali *Spreobrnjenje roparja*. Igra se vrši na Španskem. Vstopnina je razvidna iz lepakov. Vstopnice se dobijo v predprodaji v papirni trgovini Panonija. Ista igra se ponovi v nedeljo, dne 16. septembra ob 3. uri popoldan. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo knjig in časopisov za knjižnico in čitalnico, ki je vsem članom vsak dan na razpolago (veža Posojilnice) se preplačila in prostovoljni darovi v denarju sprejemajo s hvaležnostjo. Pridite tedaj na našo zanimivo prireditve!

Gornja Radgona. Naš kolodvor. Sedaj, ko se je slavna južna železnica takorekoč poddržavila in čez noč postala važen faktor v naši državi, pogrevamo zopet našo željo, da bi slavna uprava ta kolodvor, ki je skrajno neprimeren tako za potnike, kakor za uradništvo (železniško in carinsko), da sezida nov kolodvor, oz. obstoječega poveča. Tozadevna peticija se je poslala našemu nar. poslancu, da posreduje pri upravi sami. Skrajni čas bi bil, da dobimo nov kolodvor, ki bo imel poleg primernih uradnih prostorov tudi stanovanje za vsakokratnega postajnačelnika in za uradnike sploh. Tudi je čakalnica mnogo premajhna. (Baraka na mostu je še manjša in je tudi — državna. Slabi izgledi... Uredn.)

Gornja Radgona. Tudi v drugi inštanči. Čednostni liferant galice, nekdanji klerikalec, bivši liberalcec in vneti samostojnež, a sedanja radikalna zvezda gospod Filip Jurkovič, ki se je proslavil že z mnogimi sijajnimi „deli“ se je čutil užaljenega, ko smo njegovo varljivo „lifrovanje“ galice obsodili kot nepošteno pa se je razkoračil in tožil člana našega uredništva gospoda R. B. Ta je brez masla na glavi in brez strankinega advokata doprinesel pri sodišču v Gornji Radgoni dokaz resnice, da je nepošteno, ako mi moj sosed poveri večjo svoto v gotov namen in jaz ta denar porabim za strankarske špekulacije in v zasebne svrhe. Tudi sodišče je bilo tega mnenja, s katerim se pa dični junak ni zadovoljil, ampak je — morda v dobri veri, da njegova najnovejša „dobrofundirana“ stranka itak plača advokata — rekuriral. Pri razpravi, ki se je vršila pri Okrožnem sodišču v Mariboru se je sodba gornjeradgonskega sodišča seveda potrdila. S tem je tudi drugo sodišče obsodilo nepoštenost, proti kateri se bori naš list. Javnost pa, ki itak pozna neznačajnost mnogobarvnega radikala si bo to razsodbo vzela za pravec, da se izogiblje nepoštenih ljudi, četudi bi isti nosili krinko radikalno, demokratsko ali klerikalno. Tistih par zapeljanih backov z invalidi vred pa bo ob prvi priliki — pokazalo temu junaku hrbet in ostal bo v družbi izbranih kriminalnih tipov — sam.

Književnost.

(Nadaljevanje cikla „Dobra knjiga je najboljši prijatelj“.)

Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sestavil prof. Anton Melik za IV. razred srednjih in njim sorodnih šol. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 26 Din. Učiteljski tovariš piše o tej knjigi: Izšla je knjiga celotnega zemljepisa naše kraljevine, ki je izčrpna, zelo pregledna in prikladna kot učna knjiga. Profesor Melikov Zemljepis se posebno odlikuje po preglednosti.

V prvem delu nam podaja splošen pregled naše države v zemljepisnem, etnografskem, kulturnem in političnem oziru. Nadaljni podrobni opis se vrši z ozirom na zgodovinske celote, historične pokrajine. Razvrstitev snovi v posameznih delih se odlikuje po preglednosti in jedrnatosti. Lapidarni sestavki omogočajo učencu točen pregled in so mu močna opora za učenje in utrditev snovi.

Profesor Melik je posvetil poseben oddelek našim neodrešenim bratom v svoji knjigi. On ima dva posebna oddelka, dodana Sloveniji in sicer: „Slovensko ozemlje v Avstriji“ in „Slovensko ozemlje v Italiji in Istri“. Podrobno poda v vsakem delu posebej narodnostno mejo do kamor sega to ozemlje, tako, da si bo v bodoče vsak naš dijak lahko sam napravil etnografsko karto cele Slovenije. Nato smo celo v preteklosti preveč pozabljali, kar se je jasno izkazalo ob prevratu. Ker se profesor Melik ozira v vse oddelkih posebno na gospodarske razmere, obrt, industrijo, trgovino itd. in nam ob koncu še v posebnem sestavku prinaša pregled narodno-

Gornja Radgona. Sami sebe farbajo namreč gg. radikali gornjeradgonski. Vsak trenotek si izmislijo kake seje in občne zборе, pri vsem tem da ostanejo osamljeni, kajti vsak pameten človek si dobro premisli, predno sede v tako družbo. Izkušen je več kot dovolj. Za sebe pa naj imajo veselje; s sejami ne bodo dosti nasejali, še manj pa želi.

Ljutomer. Koncert ljutomerskega pevskega društva je občinstvo povsem zadovoljilo, udeležba je bila dokaj številna. Videlo se je, da vodi vso stvar požrtvovalen človek — umetnik. Salonski orkester, ki je sicer po številu mal, je igral dobro in precizno. Zbori, mešani, ženski in moški so rešili svojo nalogo povoljno, bolj je prijal mešani in ženski, manje moški, to pa radi tega, ker je malo pevcev. Solo točki na goslih je g. Šijanec res mojstersko izvedel, v začetku je imel malo treme. Krasno je pela gospa Drvenikova, istotako še bolj s čustvovanjem ga. Stojanova; obe sta dobili šopek. Občinstvo je burno ploskalo, sicer pa je bilo v dvorani silna vročina. Ljutomerčani brzo napredujejo, godba, pevski zbori, salonski orkester in tamburaši. Treba še dobrega nestrankarskega dramatičnega društva, ki bo vsak teden uprizorilo kako dobro igro; in tržanom ne bo treba ob nedeljah pasti dolgega časa, ali pa po vinotočih popivati; saj precejšen del se bo zadovoljil z umetnostjo. Torej voditelji umetnosti na noge, s sodelovanjem nekaterih ruskih igralcev lahko ustvarite dobro dramo v Ljutomeru. Samo začeti je treba! Pa skoraj!

Ljutomer—Radinci. Radi precej soglasnih dopisov iz obeh krajev javimo sledeče: Tisti Vaš Jurkovič, sedaj menda radikalec, če se ne motimo — je pravi eksemplar. V prvi bodočnosti razkrijemo javnosti izredne sekvestracijske zmožnosti tega možakarja, ki je dobil za svojo farbarijo masno sekvesturo. O tem in marsičem poročamo ob priliki. Morda se tistim „ta velikim“ radikalom v Mariboru, Ljubljani in Beogradu odprejo oči, kakšno stvar so si dali za ovratnik? (Sporočite nam detajle. Podprite vse z verodostojnimi pričami, da zamoremo z radikalno ostromostjo obsoditi vsako nepoštenost. Uredn.)

Sv. Ana v Slov. gor. Naš rojak č. gosp. Matija Neudauer, ki je pel 26. julija svojo prvo sv. mašo, je nameščen v Zgor. Polskavi (blizu Pragerskega). Mlademu delavcu v vinogradu Gospodovem želimo obilo sreče in vztrajnosti pri izvrševanju težkega in odgovornega poklica. Blagoslovi dobri Bog njegovo pot, da bo zamogel uspešno delovati Bogu in Cerkvi v čast, narodu v korist, sebi v veselje.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Zveza kmet. podružnic je dne 2. septembra ob 9. uri pri Sv. Križu v gostilni Kosijevi praznovala drugo slavnostno obdarovanje pridnih in zvestih dolgoletnih poslov, viničarjev in mlaticev in sicer za kmet. podružnice Veržej in Mala Nedelja. V posebni, tihi sobi, lepo ozaljšani se je vršila ta slavnost. G. načelnik Nemeč otvoril slavnostno zborovanje, pozdravi številno zbrane goste, posebno pa dvanajst slavljencev, ter poda potem besedo slavnostnemu govorniku g. živinonadzdravniku Škofu, ki nam je v jako lepah besedah obrazložil pomen vršeče se slavnosti. Sledilo je

gospodarskih razmer je knjiga zelo prikladna tudi kot učna knjiga za trgovske, obrtne in meščanske šole, ter jo priporočamo. Vnanja oprema je okusna in solidna.

Pevska šola. Spisal Marko Bajuk, kr. profesor in učitelj petja na 1. državni gimnaziji v Ljubljani. Izdala Pevska zveza v Ljubljani 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 45 Din.

Odkar je pošla Foersterjeva Pevska šola nismo imeli Slovenci nobene pevške šole več. Zato nas je Bajukova pevška šola prav izredno razveselila; ko smo pa pogledali v notranjost knjige, smo naravnost osupnili; kaj tako lepega, dobrega in dovršenega, v resnici nismo pričakovali. Ta knjiga, impozantna že po svoji bogati vsebini, ima 240 strani, bo služila vsem šolam meščanskim in srednjim in vsem pevskim zborom odn. društvom kot zelo razumljiva učna knjiga ali pa kot nadaljevanje že znane snovi.

Metodična stran knjige je prvovrstna, brezhibna, je nazorno pisana, ima krepke in jasne primere, zna združiti v jedru precizno sliko čez celo podano snov in vsebuje prav zanimive vaje. Pozna se pisatelju, da mu je znan ustroj šole kot take, da ni samo teoretik, ampak tudi izreden praktik. Snov mu ni delala nobenih težav; to oblada docela, medtem ko je razpovrstitev snovi urejena po vseh modernih metodičnih načelih.

Meritorno nam podaja g. Bajuk prav vse kar treba vedeti pevcu ob prvem začetku do popolne pevške izvežbanosti. — Tako nazorno nam razlaga cele, polovične in četrtinske note! Koliko so vredne tozadevne vaje od 1—14! Vsaka vaja ima od tu dalje poleg teorije tudi praktične vaje, ki so vse povzete po kaki

obdarovanje slavljencev. Mlada gospodična Horvatičeva je pripela vsakemu slavljencu ob sprejemu darila zelo lep šopek kakor tudi vsem gostom, zakar ji prisrčna hvala. Sprejeli so v dinarjih: Mihael Skofič, Bunčane 75, 50 let, Marija Rus, Veržej 50, 30 let. Marija Zrinj, Veržej 50, 30 let. Jožef Bohanec, Veržej 50, 26 let. Alojz Cigula, Moravci 50, 29 let. Alojz Rojs, Veržej 45, 10 let. Kata Debelek, Veržej 40, 20 let. Franc Mlinarič, Godemarci 40, 28 let. Anton Senčar, Veržej 30, 10 let. Franc Majcen, Moravci 30, 24 let. Konrad Jožef, Grlova 30, 10 let. Terezija Kolarič, Griova 30, 17 let. Po obdaritvi se je vršil za slavljence lep obed. Bili so z nami pri kapljici vina prav veseli in zadovoljni, nakar so se zelo dobro razpoloženi vrnili k svojcem. Mi pa se ob enem prav lepo zahvalimo blagim darovalcem, ki so k tej slavnosti pripomogli in sicer so darovali sledeči dobrotniki v dinarjih: Kmet. podr. Veržej 250. Okr. odbor Ljutomer 200. Podr. Mala Nedelja 100. G. živinonadzdr. Skof 100. Zveza kmet. podr. 50. Nemeč Jakob 50. Osterc F., Bunčane 25. Golunder I., Veržej 12-50. Skupaj 787-50 Din. Še enkrat Bog plačaj!

Dol. Lendava. Nesreča na mostu pri M. Središču. Dne 9. tm. se je naš vojak, ki je stal na straži na mostu, igral z ročno granato, ki mu je eksplodirala in ranila njega in še enega vojaka. Druge nesreče ni bilo in seveda tudi ni govora o kakem napadu na most.

Mala Nedelja. Uboj. V nedeljo 2. tm. je bilo v Mali Nedelji žeganje. Popoldne so se napiti fantje, sami znani razgrajči in prepeči, med seboj sprli in prišlo je do boja z noži. Fr. Fras iz Bučkovec, 21-letni fant, je bil zaboden v hrbet in zkozi pljuča. Izdihnil je na mestu. Orožniki, ki vkljub prošnji niso hoteli iti delat miru že po prvem pretepu, so po uboju odpeglali par glavnih pretepačev, dva Zemljiča iz Boddslave in Rakuša iz Berkovnjaka. Ubijalec — Marko Bohanec — pa je zbežal. Tudi prosveta.

Murska Sobotna. Meščansko šolo v Murski Soboti je radikalna vlada na zahtevo madžaronov ukinila. Naše ljudstvo je ogorčeno in zahteva preklic ukinitev. O stvari še spregovorimo.

Vozni red na železniški progi Ljutomer—Radenci—Gornja Radgona—Maribor je sledeči: Iz Ljutomera dohaja jutranji vlak ob 6. uri v jutro, iz Radencev odhaja ob 6. uri 39 min., iz Gornje Radgone ob 7. uri 24 minut in pride v Maribor ob 10. uri 11 minut. — Popoldanski vlak odhaja iz Ljutomera ob 16. uri 10 minut, iz Radencev ob 16. uri 55 minut, iz Gornje Radgone ob 18. uri 4 minute in prispe v Maribor ob 20. uri 56 minut (to je 4 minute pred 9 uro zvečer). Iz Maribora odhaja jutranji vlak ob 6. uri 30 minut, iz Gornje Radgone ob 9. uri 36 minut, iz Radencev ob 9. uri 52 minut in prispe v Ljutomer ob 10. uri 37 minut. Popoldanski vlak odhaja iz Maribora ob 17. uri 4 minute, iz Gornje Radgone ob 20. uri 17 minut, iz Radencev ob 20. uri 29 minut in prispe v Ljutomer ob 21. uri 10 minut (to je 10 minut po 9. uri zvečer). Ta vozni red velja od 1. junija t. naprej.

Slovenski obmejni koledar II. letnik se pripravlja za skorajšnji tisk. Vse, ki bi

splošnoznani narodni ali umetni pesmi slovenski. Slede vaje v tercah, trozvokih, kvartah, kvintah, sekstah, septimah in oktavah. Naloga, ki so pridejane tem vajam so prav primerne in predelajo vso vzeto snov. — 27. vaja začne z basovskimi notami in že 31. vaja nas nazorno vpelje v dvoglasne vaje. Prav lepo obdela vsopredni in stranski postop. Kanon je za prve potrebe izčrpno obdelan.

32. vaja prinaša povečane prime, male sekunde in druge varijacije. Obilo prav prikladnih pesmic sledi kot praktična uporaba teh teoretičnih izvajanj. Različne durove lestvice nas poglabljajo v večje skrivnosti vsakega dobrega, izšolanega pevca.

Mol obsega 63. vajo in naslednje, tako se prvi, mojstersko predelan in s skrbjo obdelan del konča s himno „Bože pravde“.

Drugi del knjige ima razlago. Razloži nam najprvo pljuča, sapnik, jabolko, glasotvornice in glasilke. Vse te organe pojasnujejo slike ki so zelo nazorne. Prav lepo piše Bajuk o posluhu in navaja obseg glasov. Note, pavze (g. Bajuk jih imenuje zelo dobro in srečno „nehaji“), takt sledi temu. Nikjer še nisem videl takta s tako lepimi in jasnimi slikami ponazorjenega kot v Bajukovi Pevski šoli na straneh 170—174. Znaki in tempi slede prav lepo pregledno. V poglavju o različnih ključih najdemo vsega, kar bi kedaj potrebovali; še celo francoski in nizki basovski ključ sta našeta.

Skratka: knjiga je pravi kažipot za učenca kakor za učitelja, za začetnika kakor za izšolanega pevca. Cena 45 Din pri tej tehnični opremi in sedanjih razmerah je tako malenkostna, da ni vredno o tem izgubljati besedi.

želeli slovstveno prispevati in one, ki bi želeli inserirati v koledarju, ki bo izšel v precejšnji nakladi — prosimo, da pošljejo svoje prispevke in naročila na Tiskarno Panonijo z naznako „uredništvo koledarja“. Rok za pošiljanje rokopisov za inserate je najdalje 30. september, katerega dne se vse delo zaključuje. Leposlovne prispevke pa prosimo že do najdalje 15. septembra. Upamo, da bo letošnji Slovenski Obmejni koledar, ki je lansko leto malo prepozno izšel izpopolnjen ter ustregel vsem potrebam. Cena mu bo razmeroma silno nizka. — Priporočamo gg. obrtnikom in trgovcem, da se na koledar že sedaj obrnejo z večjimi naročili tako glede oglasov in prednaročila koledarjev. Koledar je čisto nepolitične vsebine in bo brezdvomno vsem ugajal.

Prednaznanilo. Prihodnji mesec se dotiska in izide v tiskarni Panonija v Gornji Radgoni pesniška zbirka „Pohojena greda“ od Romana Bendé. Interesenti za nabavo te redke publikacije naj javijo kot prednaročniki svoje naslove na tiskarno Panonijo, da zamore izdajatelj določiti primerno višino naklade.

.....

Oni ki nameravajo pisati oz. prispevati za zabavni del našega obmejnega koledarja, naj se oglašijo s prispevki v najkrajšem času!

.....

Tedenske novice

Manifest Njeg. Vel. Kralja. Njeg. Vel. kralj Aleksander I. je povodom rojstva prestolonaslednika izdal sledeči proglas: „Mojemu dragemu narodu! Njegovo Vel. kraljica Marija je danes zjutraj, dne 6. septembra 1923, porodila živo moško dete, ki postaja po določilih členu 56. državne ustave Moj naslednik prestola kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z vsemi pravicami, ki mu pristojajo po ustavi in zakonih države. Ko objavljamo to radostno vest dragim Srbom, Hrvatom in Slovincem ter vsem ostalim državljanom kraljevine, jim pošiljamo svoj kraljevski pozdrav! Beograd, na kraljevskem dvoru, 6. septembra 1923. Aleksander I. i. r. Podpisi ministrov“.

Strahovit potres na Japonskem. Dne 1. septembra je grozen potres, kakršnega na svetu še ni bilo, z enim sunkom popolnoma razdejal glavno mesto japonskega cesarstva Tokio in mesto Jokokama. V Tokio, ki je začel na več krajih goreti, je izgubilo življenje do 300.000 ljudi, v Jokohami pa 20.000. Prebivalstvo povsod beži iz mesta na ladje. Tokio šteje nad 2 milijona prebivalcev, Jokohama, ki je glavno pristanišče Tokia in leži le nekaj kilometrov južno od glavnega mesta, šteje 400.000 prebivalcev.

Mala antanta nastopa energično. Mala antanta je opozorila prijateljske sile, da izstopi iz Zveze narodov, če ta ne bo pripravila Italijancv, da zapuste Krf in tudi ne bo priznala jurisdikcije velike antante. Velika Britanija je pripravljena, da podpira Zvezo narodov in je izjavila, da stoji s svojim brodom na razpolago, ako bi se Italijani upirali zapustiti Krf.

„Državna“ južna železnica. Želez. minister je zelo srečen, kakor pravi v svojem proglasu, ker obvešča javnost o podržavljenju Južne železnice. Mi, ki smo navajeni na razne „bonbone“, tudi to srečo popolnoma razumemo, kajti čednostim profitarjem se je zopet odprlo par dobrih korit — narodu v korist, domovini v čast, železnici v slavo! Podržavljenje se že temeljito pozna. Brez novih uradniških uniform nam spričujejo dnevne precejšnje zamude, da južna železnica ni več južna železnica, ampak državna, torej last tiste famozne uprave, ki se ravna po geslu: Ima vremena! Železničar.

Umetniške razglednice naših velemož. Umetniško založništvo „Ažbe“ v

Mariboru je izdalo prvo serijo (12 razglednic) jugoslovenskih zaslužnih mož. V prvi seriji se nahajajo sledeči: Ant. Aškerc, Ivan Cankar, Ljudevit Gaj, Simon Gregorčič, Vuk Št. Karadžič, Ivan Mazuranič, Petar Petrovič Njegoš, Nikola Pašič, Radomir Putnik, J. J. Strossmayer, Avgust Senoa in dr. Ivan Tavčar. Reprodukcije so izvanredno dobro uspele. Prodajajo se v vseh knjigarnah in papirnicah. Ena serija stane v mali razprodaji 12 Din in posamezni komad 1 Din. Naročila sprejema izključno le umetniško založništvo „Ažbe“ poštini predal 11. v Mariboru.

Davčni urad v Gornji Radgoni razglašuje: Vsi občinski in župnijski uradi se opozarjajo na razglas delegacije ministerstva financ v Ljubljani z dne 2. julija 1923, števil. A IV. 1470/21, ki je izšel v Uradnem listu št. 63 ex 1923. V reverzih, izdanih za odvedene obveznice predvojnih državnih posojil ne velja stavek, glaseč se „ne primajuči ovim nikakvu obavezu odnosno isplate ovih obveznic“. Ta stavek je pač veljal za obveznice vojnih, ne velja pa za obveznice predvojnih avstrijskih posojil.

Obmejna konferenca v Mariboru. Dne 15. septembra se prične v Mariboru konferenca zastopnikov Jugoslavije in Avstrije, ki bo razpravljala o olajšanju obmejnega prometa. Namerava se razširiti obmejno cono in pravico ribolova v Muri, ustvari pa naj se tudi temelj za trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo. — Vsaka država odpošlje po tri zastopnike.

Dvoboj med bratoma. V malem španskem kraju Capdesasso se je nedavno odigrala grozna družinska tragedija. Brata Sebastino in Paolo Adenizza sta se sprla radi neke dedščine. Ker se nista mogla sporazumeti, sta sklenila, da rešita zadevo z ozožjem in sicer z ameriškim dvobojem na ta način, da streljata v temni sobi toliko časa drug na drugega, dokler ne obleži eden mrtev. Vsled strelov je prihitela v sobo 68-letna mati obeh bratov ki jo je takoj zadela krogla, ko je prestopila prag. Tudi soseda, ki je prihitel v bližino in ki je v temi skušal ločiti bojujoča se brata, je smrtno zadela krogla. Oba brata sta kljub temu nadaljevala boj, dokler ni eden izmed obeh obležal po 20 streljih mrtev.

Žalostna statistika. Iz Kalkute poročajo, da je bilo v preteklem letu v Indiji umorjenih od tigrov 1609 oseb, od leopardov 509, od volkov 460, od krokodilov 225 in od strupenih kač 2090.

Železniška nesreča v Št. Jurju ob juž. žel. V petek popolnoči je brzovlak, ki je peljal proti Mariboru, na postaji v Št. Jurju ob juž. žel., kjer ne obstoji v polnem diru trčil ob prazni tovorni vlak, ki je tam na istem tiru premikal. Človeških žrtev ni bilo, le kakih 10 potnikov iz ekspresnega vlaka, večinoma žensk, je bilo lahko poškodovanih. Večja pa je materialna škoda, ker je bila od silnega sunka močno poškodovana lokomotiva tovrnega vlaka in pet praznih tovorniških vagonov popolnoma razbitih. Ekspresni vlak je prišel v Maribor z 216 minut zamude. Proga je bila zjutraj že zopet v redu. Uvedena je preiskava.

Romarji v Mariboru. V soboto, na praznik je bilo v Mariboru polno romarjev, ki so prikajali iz bližnje in daljne okolice k tamošnji frančiškanski cerkvi, deloma pa na božja pota k sv. Petru pri Mariboru, v Ruše in Selnico ob Dravi. Maribor je pasiralo par romarskih procesij.

Proslava rojstva prestolonaslednika v bankah. Kakor doznavamo in tudi listi poročajo, bodo povodom proslave rojstva našega prestolonaslednika v Ljubljani vsi denarni zavodi izplačali svojim nameščencem enomesečne prejemke. Po-

zdravljamo ta zelo umesten patrijotičen čin ter se nadejamo, da tudi ostali denarni zavodi ne bodo zaostali za ljubljanskimi. Sicer pa vemo že vnaprej, da iz te moke ne bo kruha. Ta vzgled patriotizma bi čisto lahko pokazali vsi večji podjetniki, da razveselijo svoje prepotrebne nastavljenice. Kakor se nam danes poroča, bodo vsi denarni zavodi in večja podjetja sledili tej plemeniti pobudi... Da vidimo...

Stavka v mariborskih delavnicah drž. južne železnice, ki je trajala 16 dni — je 10. t. m. končala ne da bi delavstvo doseglo kakega priboljška. Brez vodstva, desorganizirano delavstvo je zopet sprejelo suženjsko delo. Le nekaj vodij je ostalo brez službe, ker po izprtju (od strani nove uprave) niso bili sprejeti v delo. Več o tem ob priliki.

Dr. Korošec, načelnik SLS se je podal v Beograd. Glede pozitivnih pogajanj z radikali se morajo ista le zanikati. Pota politike pa so čudna, zato je mogoče, da v slučaju, ako radikali ugone našim zahtevam res pride do sporazuma, ker bi bilo za pozdraviti.

Nova koncesija radikalov Nemcem. Radikalci pridno barantajo z našimi narodnimi interesi. V Ljubljani je propadla nemška gimnazija radi pomanjkanja učencev. Sedaj je prosvetni minister Trifunovič privolil, da se otvorijo zopet nemške paralelke, če se prijavi vsaj 30 učencev. Doslej je veljalo število 50 in ker jih toliko ni bilo, se paralelke niso otvorile. Čuje se že tudi, da bo radikalski minister ugodil zahtevi posl. Schauerja, da se v nekaterih krajih na bivšem Štajerskem zopet otvorijo nemške ljudske šole. Radikalci se naj le pridno igračkajo z našimi narodnimi interesi, dokler ne bo burja ljudske nevolje temeljito pomedla s takšnimi „narodnimi radikalci“.

Denar in blago.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 95—96 Din, 100 francoskih frankov stane 547—552 Din, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1350—0.1360 Din, za 100 čehoslovaških kron 283—284 Din, za 100 nemških mark 0.0022—0.00125 Din in za 100 laških lir 412—413 Din. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.95 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 5 točk a zopet pada.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 39 konj, 18 bikov, 152 volov, 380 krav in 6 telt. Skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. 8. 1923 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 13—15.—, poldebili voli 13.50—15, plem. voli 9.50—11.50, biki za klanje 11.50—12.50, klavne krave debele 11.50—13.75, plemenske krave 10—12.50, krave za klobasarje 8.25—9.25, molzne krave 9.50—12, breje krave 9.50—12.50, mlada živina 9.75—14. — Na svinjski sejem 24. avgusta se je pripeljalo 185 svinj, dve kozi in ena ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 200—225 Din, 7—9 tednov 300—450 Din, 3—4 mesce 450 do 550 Din, 5—7 mescev 700—750 Din, 8—10 mescev 925—1150 Din, 1 leto 1625—2150 Din, 1 kg žive teže 20—22.50 Din, 1 kg mrtve teže 27.50—30 Din, koza komad 225—250 Din, ovca komad 275—300 Din. Cene so šle nazaj.

Cena žitu: (Se razume za 100 kg v dinarjih) pšenica 100 kg je padla od 362—320 Din. Bosanska pšenica je še cenejša. Rž a 275. Oves 315—265. Ječmen, jari 287, zimski 250—262. Koruza 260—300, moka 0 590—600. Otrobi (z vrečami) 125—160. — V primeri s temi cenami, katere smo objavili zadnjič stoji sledeče zadnje poročilo, ki je zanimivo: Pšenica, banatska in vojvodinska se je prodajala po 337 do 340 Din, srbijanska iz Mačve pa po 317 do 320 Din za 100 kg. Slavonska pšenica je bila mnogo dražja, pa za to ni bilo večjih kupčij. — Kuruza se je dobila po 228—285 Din, ječmen pa po 270 do 275 Din.

Hiša z gospodar. poslopljem

zraven 5 oral posestva ob glavni cesti, primerno za kacega penzionista ali pa za vsakega rokodolca je takoj na prodaj. — Več v upravi lista.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADINCIH

r. z. z n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri

daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Hiša

z enim oralom rodovitne zemlje, vrtom in obradami gospodarskim poslopjem, se po ugodni ceni proda. Nahaja se v lepi legi mesta Radgone. Izmenja se tudi za hišo v Jugoslaviji blizu mesta Maribor ali Ptuj. Poizve se v Gornji Radgoni, Spodnji Gris št. 19.

Trgovskega učenca

poštenih starišev sprejme takoj trgovina F. Lovrenčič in drug v Križevcih pri Ljutomeru.

Borovi hlodi

dolgi 6 do 8 m, debelost na tanjšem kraju 35 cm, se kupijo po najvišjih cenah. Cenjene ponudbe je poslati na upravo lista pod št. 1400.

Sodi

za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12

kateri plača po najvišjih dnevnik cenah.

Kupuje tudi surovo maslo (Butter) po najvišji dnevni ceni

IMAM

3 dobroohranjene sode, katere zamenjam za vino. 1 sod drži 12 hl, 2 sode po 30 hl je skupaj 72 hl. Pismene dopise na Janko Rosi trg. Javornik Gorenško.

TECAJI ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO,

ZASEBNO UČILIŠČE LEGAT, MARIBOR,
(največja strokovna šola za stenotipijo v Jugoslaviji)

Začetek novih tečajev dne 1. oktobra.

Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Novo vinske sode

od 25—700 l, prvovrstna izdeljava, vsako količino takoj po ceni od Din 176 od hl naprej.

Skladiščne sode

od 20—50 hl z vrati in patentno zavoro, za ceno po Din 236—, od hl naprej — franko tovarna — ponuja

Zagrebačka tvornica bačava d. d. Zagreb.

V najem se išče trgovina

z mešanim blagom ali gostilna na prometnem kraju. Ponudbe pod „Trgovina“ na upravo Murske Straže.

Telefon 436

Telefon 436

TOVARNA KANDITOV FR. ROZMAN

Maribor, Aleksandrova c. 57
priporoča

vse vrste kanditov

(bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih tovarn. cenah!

Zahtevajte cenike!

Iščem

Kuharice, sobarice, kuhinjske dekle, hlapce, strežnike, natakarice itd. z dobro plačo in dober postopak. Za odgovor je priložiti za 2 Din znamke. Naslov: **Roza Rušer**, posredovalnica služb v Ljutomeru.

Trgovskega učenca

poštenih staršev sprejme takoj trgovina z mešanim blagom **J. Lovrenčič in dr.** v Križevcih pri Ljutomeru.

Kupim

manjše ali večje **posestvo z gosp. hišo**. Naslov v upravi lista.

Izvežban prodajalec

manufakturne stroke v starosti najmanj 28 let se sprejme kot **prva moč** s primerim honorarjem. — Nastop takoj. — **Fr. Urch, Celje**.

Posestvo

s tremi orali takoj **na prodaj**. — Natančnejša pojasnila daje posestnik Franc Roškar, Aženski vrh, (Police pri Gornji Radgoni).

Pozor!

Prodalo se bode na prostovolni dražbi in lin in žago s posestvom dne 22. septembra ob 9. uri na licu mesta v Gočovi št. 3, Sv. Lenart v Slov. gor.

Prodajam okoli

150 hl sortiranega vina

po solidni ceni. Naslov v upravi.

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino **R. Stermecki** kjer kupite letos

sukno

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini **R. Stermecki, Celje**.
Trgovci engros-cene.

Ali sem poravnal naročnino?

Posojilnica v Gornji Radgoni

r. zadr. z n. z.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra vsakega leta h kapitalu; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov;

daje posojila na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive pod najugodnejšimi pogoji in najnižji obrestni meri; dela prošnje za vknjižbo posojil brezplačno; Rentni in invalidski davek plačuje posojilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem; posreduje pri izmenjavi tujih valut (tujega denarja), vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila; daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 40 ob kolodvoru.

Račun poštnega čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. — Telefon št. 3.